

Warszawa, dnia 07 września 2012 r.

MINISTERSTWO
TRANSPORTU, BUDOWNICTWA
I GOSPODARKI MORSKIEJ

Departament Transportu Drogowego

TD-3m-5430/592 /2012

Pan
Mariusz Miąsko
Kancelaria Prawna Viggen s.c.
32 – 085 Modlnica
ul. Częstochowska 6

Odpowiadając na pismo z dnia 25.06.2012 r. dotyczące uwag Stowarzyszenia Uczestników Rynku i Komunikacji Samochodowej i Transportu Drogowego „NAJLEPSZA DROGA” w piśmie skierowanym do Prezesa Rady Ministrów uprzejmie informuję, iż przedstawiona przez Państwo argumentacja dotycząca prawidłowości i legalności działań podejmowanych przez Głównego Inspektora Transportu Drogowego została poddana wnikliwej ocenie.

Na wstępie należy wskazać, że każdy zarejestrowany w toku kontroli stacjonarnej obraz pojazdu naruszającego obowiązek, o którym mowa w art. 13 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych (Dz. U. z 2007 r., Nr 19, poz. 115 ze zm.), jest dowodem na okoliczność przejazdu tegoż pojazdu po płatnej drodze krajowej w oznaczonym miejscu i czasie, bez uiszczenia opłaty elektronicznej, w związku z czym – powinien stanowić odrębną podstawę do wszczęcia postępowania administracyjnego na podstawie w/w ustawy. Zapis ewidencyjny zawierający obraz pojazdu jest podstawą do zainicjowania postępowania administracyjnego w oparciu o art. 13k powyższej ustawy, bez względu na czas i miejsce rejestracji obrazu przez urządzenie kontrolne, co w praktyce oznacza, iż na kierującego pojazdem, naruszającego obowiązek uiszczenia opłaty elektronicznej, może zostać nałożona więcej niż jedna kara administracyjna za przejazd określonym odcinkiem drogi, wskazanym w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 22 marca 2011 r. w sprawie dróg krajowych lub ich odcinków, na których pobiera się opłatę elektroniczną oraz wysokości stawek opłaty elektronicznej (Dz. U. z 2011 r., nr 80, poz. 433).

Mając powyższe na względzie oraz konieczność zapewnienia jednolitego stosowania procedur kontrolnych w ramach systemu ETC, pismem z dnia 13 września 2011 r. Główny Inspektor Transportu Drogowego polecił wszystkim Wojewódzkim Inspektorom Inspekcji Transportu Drogowego oraz podległym im inspektorom ITD, aby podstawą do wszczynania

postępowań administracyjnych w przedmiocie naruszenia obowiązku uiszczenia opłaty elektronicznej były tylko zapisy ewidencyjne z bramownic kontrolnych (zapisy oznaczone literą „E”), zawierające obraz pojazdu.

Jednocześnie w przedmiotowym piśmie podkreślono, iż zapisy ewidencyjne z bramownic naliczających nie stanowią podstawy do inicjowania postępowań administracyjnych. Przedstawiona procedura jest stosowana od dnia 15 września 2011 r. Odnosząc się do postawionego zarzutu dotyczącego nakładania przez Inspekcję Transportu Drogowego kar administracyjnych w oparciu o „*błędną interpretację prawa*”, należy stwierdzić, iż Główny Inspektor Transportu Drogowego nie jest organem kompetentnym do wydawania wiążących interpretacji prawnych.

Niemniej jednak należy stwierdzić, że przepisy ustawy o drogach publicznych nie wykluczają rozwiązania polegającego na możliwości nałożenia na kierującego pojazdem więcej niż jednej kary administracyjnej za przejazd określonym odcinkiem drogi objętej opłatą. Stosownie bowiem do treści art. 13 k ust. 1 przedmiotowej ustawy „*przejazd po drodze krajowej*” bez uiszczenia opłaty elektronicznej jest sankcjonowany karą pieniężną, przy czym ustawa nie definiuje pojęcia „*przejazdu po drodze krajowej*”, a tym bardziej nie wskazuje, iż ma to być przejazd „*nieprzerwany*”. Każdy zarejestrowany obraz pojazdu naruszającego obowiązek uiszczenia opłaty stanowi dowód na przejazd tegoż pojazdu po płatnym odcinku drogi w określonym miejscu i czasie, w związku z czym powinien stanowić odrębną podstawę do wszczynania postępowań administracyjnych.

W Państwa wniosku z dnia 25 czerwca 2012 r. powołano się na niejednorodną praktykę stosowania przez Inspekcję art. 13 ust. 1 pkt 3 w związku z art. 13k ustawy o drogach publicznych wskazując, iż istnieją w tym zakresie trzy odrębne interpretacje. Nie powołano się przy tym na żadne szczegółowe dane, w tym sygnatury spraw, które umożliwiłyby organowi weryfikację przedstawionego zarzutu.

Odnosząc się do dalszej części pisma wyjaśnić należy, że rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 23 czerwca 2011 r. w sprawie trybu, sposobu i zakresu kontroli prawidłowości uiszczenia opłaty elektronicznej (Dz. U. z 2011 r., nr 133, poz. 773) umożliwia przeprowadzanie kontroli stacjonarnej oraz kontroli mobilnej, celem sprawdzenia prawidłowości uiszczenia opłaty elektronicznej. W przypadku kontroli stacjonarnej zapisy ewidencyjne tzw. ER-y, zawierające obrazy naruszeń obowiązku uiszczenia opłaty elektronicznej, przekazywane są na bieżąco przez wykonawcę systemu - Kapsch Telematic Services Sp. z o.o., działającą w imieniu i na rzecz Generalnego Dyrektora Dróg Krajowych i Autostrad, do Głównego Inspektora Transportu Drogowego. Następnie organ administracji publicznej ustala w Centralnej Ewidencji Pojazdów dopuszczalną masę całkowitą kontrolowanego pojazdu oraz jego właściciela lub posiadacza.

W oparciu o informacje uzyskane z Centralnej Ewidencji Pojazdów, działając na podstawie art. 78 ust.4 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. Prawo o ruchu drogowym (Dz. U. 2005 Nr 108 poz. 908 z późn. zm.), Główny Inspektor Transportu Drogowego wzywa właściciela lub posiadacza pojazdu samochodowego, którego przejazd został zarejestrowany w zapisie ewidencyjnym ER w trybie kontroli stacjonarnej, do wskazania osoby kierującej tymże pojazdem w dacie stwierdzonego naruszenia prawa.

Dopełnienie powyższego obowiązku przez właściciela lub posiadacza pojazdu skutkuje wszczęciem z urzędu postępowania administracyjnego wobec osoby kierującej pojazdem w chwili odnotowania przez system naruszenia obowiązku uiszczenia opłaty elektronicznej.

W przypadku kontroli w trybie mobilnym inspektorzy ITD uprawnieni są do sprawdzenia przy pomocy zainstalowanych w pojazdach służbowych urządzeń DSRC (skanerów), czy określony pojazd naruszył obowiązek uiszczenia opłaty elektronicznej. Zgodnie z w/w rozporządzeniem w przypadku, gdy w toku kontroli mobilnej stwierdzone zostało naruszenie prawidłowości uiszczenia opłaty, z przeprowadzonych czynności kontrolujący sporządza protokół kontroli. Następnie, w oparciu o ustalenia zawarte w protokole kontroli drogowej, inspektor ITD wszczyna z urzędu postępowanie administracyjne, w toku którego strona ma zapewnioną możliwość wypowiedzenia się, co do zebranych dowodów, materiałów i zgłoszonych żądań, zapoznania się z aktami sprawy oraz składania dodatkowych wyjaśnień i dokumentów. Należy zauważyć, iż wszystkie zarzuty zgłaszane przez strony w toku prowadzonych postępowań administracyjnych są wnikliwie analizowane i wyjaśniane z operatorem systemu elektronicznego poboru opłat (Kapsch Telematic Services Sp. z o.o.). Dopiero po ustaleniu, w sposób niebudzący wątpliwości, wszystkich okoliczności stanu faktycznego danej sprawy, mających znaczenie dla jej rozstrzygnięcia, Główny Inspektor Transportu Drogowego wydaje decyzję administracyjną. Dokładna analiza materiału dowodowego zgromadzonego w danej sprawie administracyjnej całkowicie zapobiega sytuacjom, w których strona miałaby ponosić negatywne konsekwencje wadliwego działania systemu. Z tego względu każdy otrzymany zapis ewidencyjny naruszenia obowiązku uiszczenia opłaty elektronicznej jest przez organ weryfikowany i konsultowany z podmiotem obsługującym system. W sytuacji stwierdzenia przez organ, iż obowiązek określony w art. 13 ust. 1 pkt 3 ustawy o drogach publicznych nie został rzeczywiście naruszony, jak również w sytuacji braku możliwości ustalenia przez organ wszelkich istotnych z punktu widzenia dowodowego okoliczności kontrolowanego zdarzenia, postępowanie administracyjne prowadzone w danej sprawie podlega umorzeniu.

Należy wyjaśnić, iż analiza przepisów dotyczących oznakowania odcinków dróg krajowych, na których pobierana jest opłata elektroniczna, prowadzi do wniosku, iż brak umieszczenia znaku D-39a oraz tabliczki T-34 w miejscach określonych w odpowiednich przepisach prawa, nie może stanowić przesłanki do wyłączenia odpowiedzialności administracyjnej z tytułu niedopełnienia obowiązku uiszczenia opłaty elektronicznej za przejazd odcinkiem drogi krajowej, na którym taką opłatę się pobiera.

Powyższy obowiązek wynika bowiem wprost z art. 13 ust. 1 pkt 3 o drogach publicznych, a więc jego podstawą jest powszechnie obowiązujący akt normatywny, w związku z czym nie może on zostać wyłączony ze względu na faktyczne nieumieszczenie znaku drogowego w określonym miejscu. O objęciu drogi krajowej obowiązkiem uiszczenia opłaty elektronicznej rozstrzygają wyłącznie przepisy ustawy o drogach publicznych i rozporządzeń wykonawczych, nie zaś ustawienie znaku drogowego D-39a czy tabliczki T-34, które mają charakter znaków informacyjnych.

Znaki nakazu i zakazu wyznaczają dyrektywy działania dla uczestników ruchu drogowego, którym mają się oni obowiązek podporządkować.

Znaczeniem znaku informacyjnego nie jest zaś żadna dyrektywa działania, gdyż ta wynika bezpośrednio z przepisów prawa (por. glosa do postanowienia SN z dnia 23 września 2009 r., I KZP 15/09 A.R. Stefański, Prok.i Pr. 2010/3/148). Znak informacyjny nie stanowi podstawy wymierzenia kary pieniężnej za nieuiszczenie wymaganej opłaty elektronicznej, gdyż tę wymierza się zgodnie z art. 13k ust. 1 ustawy o drogach publicznych. Brak jest zatem koniecznego związku pomiędzy umieszczeniem odpowiedniego znaku informacyjnego przed wjazdem na drogę krajową, na której pobierana jest opłata elektroniczna, a istnieniem obowiązku uiszczenia takiej opłaty. W związku z tym, nieumieszczenie znaku D-39a czy tabliczki T-34 przed wjazdem na odcinek drogi określony w rozporządzeniu z dnia 22 marca 2011 r. nie pociąga za sobą zwolnienia użytkowników dróg krajowych z obowiązku uiszczenia przewidzianych prawem opłat.

Mając powyższe na uwadze jak też ze względu na niewskazanie konkretnych spraw administracyjnych organ nie ma możliwości odniesienia się do zarzutu dotyczącego stosowania różnych interpretacji przepisów ustawy o drogach publicznych przez inspektorów Inspekcji Transportu Drogowego.

DYREKTOR
Departamentu Transportu Drogowego

Andrzej Bogdanowicz

Do wiadomości:
Kancelaria Prezesa
Rady Ministrów
Departament Skarg, Wniosków
i Obsługi Rady ds.Uchodźców
00-583 Warszawa
Al. Ujazdowskie 1/3